

ОРГАНІЗАЦІЯ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ ТА КОНТРОЛЮ НА БУДІВЕЛЬНИХ ПІДПРИЄМСТВАХ

©2019 ПІНЧУК К. С.

УДК 657.4:338.32
JEL: L74; M40; M41

Пінчук К. С. Організація бухгалтерського обліку та контролю на будівельних підприємствах

Метою статті є розгляд теоретико-методичних основ організації бухгалтерського обліку та контролю на будівельних підприємствах. Доведено, що організація обліку будівельно-монтажних робіт прямо залежить від особливостей будівельного виробництва. Обґрунтовано, що будівельне виробництво характеризується рядом специфічних особливостей, що визначають порядок організації його обліку та контролю. Визначено, що на технологічний процес будівництва більш, ніж на інші галузі промислового виробництва, значний вплив здійснюють природні фактори. У будівництві практично виключається індивідуальне виконання робіт окремими робітниками, у зв'язку з чим застосовуються бригадні форми організації праці. Визначено, що особливістю організації обліку на будівельному виробництві є те, що будівництво може проводитися підрядним, господарським або змішаними способами. Продукція будівельного виробництва обліковується за кошторисною вартістю та за фактичною собівартістю. Доведено, що для виконання будівельно-монтажних робіт недостатньо лише бухгалтерських кадрів, тому при обліку та контролі виконаних будівельних робіт бере участь ряд вузькокваліфікованих фахівців. Визначено найважливіші напрямки організації бухгалтерського обліку та контролю будівельних підприємств. Узагальнено та систематизовано організаційно-методичні засади ведення бухгалтерського обліку та контролю на будівельних підприємствах. Запропоновано затрати в розрізах аналітичного обліку позначати окремими позиціями та групувати відповідно до основних напрямків робіт. Визначено проблеми та запропоновано напрями вдосконалення організації обліку та контролю будівельно-монтажних робіт.

Ключові слова: бухгалтерський облік; організація, контроль, будівельно-монтажні роботи, будівельні підприємства.

DOI: <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2019-12-282-289>

Рис.: 5. **Бібл.:** 9.

Пінчук Катерина Сергіївна – аспірантка кафедри бухгалтерського обліку, Університет державної фіскальної служби України (вул. Університетська, 31, Ірпінь, 08201, Україна)

E-mail: osssa@i.ua

УДК 657.4:338.32
JEL: L74; M40; M41

Пинчук Е. С. Организация бухгалтерского учета и контроля на строительных предприятиях

Целью статьи является рассмотрение теоретико-методических основ организации бухгалтерского учета и контроля на строительных предприятиях. Доказано, что организация учета строительно-монтажных работ напрямую зависит от особенностей строительного производства. Обосновано, что строительство характеризуется рядом специфических особенностей, определяющих порядок организации его учета и контроля. Определено, что на технологический процесс строительства более, чем на другие отрасли промышленного производства, значительное влияние оказывают природные факторы. В строительстве практически исключается индивидуальное выполнение работ отдельными рабочими, в связи с чем применяются бригадные формы организации труда. Определено, что особенностью организации учета в строительном производстве является то, что строительство может проводиться подрядным, хозяйственным или смешанным способами. Продукция строительного производства учитывается по сметной стоимости и по фактической себестоимости. Доказано, что для выполнения строительно-монтажных работ недостаточно только бухгалтерских кадров, поэтому при учете и контроле выполненных строительных работ принимают участие ряд узкоквалифицированных специалистов. Определены важнейшие направления организации бухгалтерского учета и контроля строительных предприятий. Обобщены и систематизированы организационно-методические основы ведения бухгалтерского учета и контроля на строительных предприятиях. Предложено затраты в разрезах аналитического учета обозначать отдельными позициями и группировать в соответствии с основными направлениями работ. Определены проблемы и предложены направления совершенствования организации учета и контроля строительно-монтажных работ.

Ключевые слова: бухгалтерский учет, организация, контроль, строительно-монтажные работы, строительные предприятия.

Рис.: 5. **Библ.:** 9.

Пинчук Екатерина Сергеевна – аспірантка кафедри бухгалтерського обліку, Університет державної фіскальної служби України (ул. Університетская, 31, Ирпень, 08201, Украина)

E-mail: osssa@i.ua

UDC 657.4:338.32
JEL: L74; M40; M41

Pinchuk K. S. Organizing Accountance and Control at Construction Enterprises

The article is aimed at examining the theoretic-methodical basics of accountance and control at construction enterprises. It is proved that the organization of accountance for construction and installation works directly depends on the features of construction production. It is substantiated that the construction is characterized by a number of specific features that determine the order of organizing its accountance and control. It is defined that natural factors have a significant impact on the construction process more than in other industries. In construction, individual performance of works by individual workers is practically excluded, which means that brigade forms of labor organization are used generally. It is defined that the peculiarity of accountance in construction production is that construction can be carried out in contract, economic or mixed ways. Construction products are accounted at an estimated cost and at the actual cost. It is proved that only accountance personnel are not enough to carry out construction and installation works, so a number of narrow-qualified specialists take part in the accountance and control of the completed construction works. The most important directions of organization of accountance and control of construction enterprises have been defined. The organizational-methodical basics of accountance and control in construction enterprises have been generalized and systematized. It is proposed to indicate the costs in the analytical accountance terms by individual positions and to group according to the main directions of works. Problems have been defined and directions for improving the organization of accountance and control of construction and installation works have been proposed.

Keywords: accountance, organization, control, construction and installation works, construction enterprises.

Fig.: 5. **Bibl.:** 9.

Pinchuk Kateryna S. – Postgraduate Student of the Department of Accounting, University of the State Fiscal Service of Ukraine (31 Universytetska Str, Irpin, 08201, Ukraine)

E-mail: osssa@i.ua

Будівництво є галуззю економіки, яка має ряд притаманних тільки їй особливостей: організаційна структура будівельних організацій, технологія виробничого процесу, договірні умови виконання робіт між замовниками та підрядниками. Будівельно-монтажні роботи (БМР) є однією з важливих складових господарської діяльності кожного підприємства. Розвиток ринкових відносин в Україні створює нові об'єктивні умови для подальшого вдосконалення договірних відносин учасників інвестиційної діяльності.

Технологія будівельного виробництва має ряд специфічних особливостей, що впливають на організацію первинного, аналітичного, синтетичного обліку, контрольних процедур виконаних БМР і формування їх собівартості. Товарні відносини в будівництві, на відміну від промисловості й інших галузей матеріального виробництва, виникають до початку процесу виробництва. Товар, як правило, не виступає на ринку в пошуках знеособленого покупця, а визначається замовленнями, договорами і тендерами, причому спочатку створюється модель цього товару, що локалізується у визначеному місці та споживається там, де виробляється. Ця специфіка відбивається на ціноутворенні, витратах виробництва будівельних організацій і пов'язана для генерального підрядника із серйозним ризиком, особливо в умовах інфляції й ескалації цін на засоби виробництва.

Будівельне виробництво весь час знаходиться під впливом різних факторів, які часом неможливо врахувати. До них належать: кліматичні умови, ґрунтові води, рельєф і геологія місця будівництва і т. ін. Зміни температури повітря, дощі, снігопади, вітри тощо ускладнюють виробництво будівельно-монтажних робіт, порушують їхню ритмічність і впливають на організацію обліку та собівартість будівництва. У деяких випадках будівництво здійснюється у складних умовах: на території діючих підприємств, у недоступних для транспорту місцях, поблизу лінії електропередач тощо. Це позначається на організації та технології провадження робіт, на обліку, а також на собівартості будівельно-монтажних робіт.

Облік і контроль виконання будівельно-монтажних робіт і порядок формування їх собівартості обумовлений: 1) технологією будівельного виробництва; 2) організаційною структурою будівельної організації; 3) умовами договорів на будівництво об'єктів, які укладають замовники з підрядниками.

З огляду на великі обсяги БМР, що здійснюються в м. Київ та його передмісті, великого значення для внутрішніх і зовнішніх користувачів набуває отримання своєчасної, вичерпної та достовірної інформації про такі витрати в системі бухгалтерського обліку, яка використовується для потреб аналізу та контролю. Підвищення об'єктивності обліково-аналітичної інформації можливо досягти за умови формування чіткої та систематизованої методики обліку та контролю БМР.

Недостатня методологічна розробленість і дискусійність багатьох питань обліку БМР, а також потреба в удосконаленні методичних засад контролю відповідних операцій визначають актуальність розгляду цієї теми.

Методично-організаційні питання бухгалтерського обліку, подання звітності та контролю БМР досить широко і ґрунтовно висвітлено у працях багатьох українських і зарубіжних учених. Зокрема, вагомий внесок до методики й організації обліку та аналізу витрат з поліпшення та ремонтів основних засобів зробили: М. І. Бондар [1], Ф. Ф. Бутинець [2], С. Ф. Голов [3], Д. О. Грицишен [4], В. М. Дибя [5], В. В. Євдокимов, Я. О. Измайлов [6; 7], Л. М. Кіндрацька, М. В. Кужельний, С. О. Левицька [8], В. М. Пархоменко, І. М. Павлюк, О. А. Петрик, М. С. Пушкар, С. В. Свірко [9], В. В. Сопко, А. Г. Суботовська, Н. М. Ткаченко, М. Г. Чумаченко та ін. Серед зарубіжних авторів заслуговують на увагу праці Х. Андерсона, Г. Александера, С. Барнеса, Дж. Бейлі, Г. Бірмана, Г. Велша, В. Ковальова, Д. Колдуелла, М. Медведева, Б. Нідлаза, Я. Соколова, М. Фрідмана, Р. Холта, У. Шарпа, С. Шмідта та інших, в яких висвітлено різні аспекти бухгалтерського обліку й контролю. Водночас залишається багато невирішених питань і проблем, які стосуються організації бухгалтерського обліку та контролю в будівництві.

Метою статті є розгляд теоретико-методичних основ організації бухгалтерського обліку та контролю на будівельних підприємствах.

Будівельне виробництво характеризує ряд специфічних особливостей, які визначають організаційну систему його обліку та контролю. Одна з головних таких особливостей – нерухомість та територіальна відокремленість будівельної продукції, що передбачає переміщення засобів праці та робочої сили по всіх об'єктах робіт. Іншою особливістю є значна тривалість виробничого циклу, що викликає поступове зростання технічної готовності споруджених об'єктів. Відповідний вплив на організацію обліку та контролю має стан розрахункових операцій замовників з підрядними організаціями. Особливістю в цьому напрямку є розрахунки замовників у результаті повного закінчення будівництва об'єкта пускового комплексу або окремої споруди, що впливає на рівномірність надходження грошових коштів підрядної організації.

Професор С. В. Свірко наголошує, що організація бухгалтерського обліку є специфічним видом діяльності з управління обліковим процесом. А предметом організації бухгалтерського обліку виступають: 1) обліковий процес; 2) праця виконавців облікових функцій; 3) забезпечення бухгалтерського обліку; 4) розвиток бухгалтерського обліку. Кожна зі складових предмета має свої специфічні об'єкти організації – явище або процес, на який спрямована ор-

ганізаційна діяльність: технологія облікового процесу, праця виконавців, організаційне, технічне та інші види забезпечення обліку [9, с. 20].

Особливості будівельного виробництва та його продукції мають значний вплив на організацію обліку та контролю витрат (рис. 1).

Будівництву притаманний більш значний вплив природних факторів на технологічний процес, ніж у інших галузях промислового виробництва. Крім того, тут практично виключається індивідуальне виконання робіт окремими робітниками, у зв'язку з чим застосовуються бригадні форми організації праці.

Територіальна розпорошеність об'єктів будівництва обумовила необхідність пооб'єктного обліку витрат. Необхідно звернути увагу на те, що розвиток промисловості обумовлює створення комплексів

об'єктів та споруд, житлових масивів, для яких характерно використання дільничного обліку. Але він не є достатньо достовірним засобом відображення витрат. Причиною неефективності дільничного обліку витрат є те, що будівельні об'єкти виконуються в більшості випадків шляхом декількох дільниць, тобто різними виконавцями, і тому відображення витрат у таких випадках має відносний характер.

На відміну від промислового підприємства, будівельна організація не може закріпити обладнання, транспортні засоби, а часто і робітничі бригади, за постійним місцем ведення робіт. Тому основна частина витрат на виробництво має бути включена до собівартості будівництва лише в порядку непрямого розподілу. Цей порядок використовується в обліку накладних витрат.

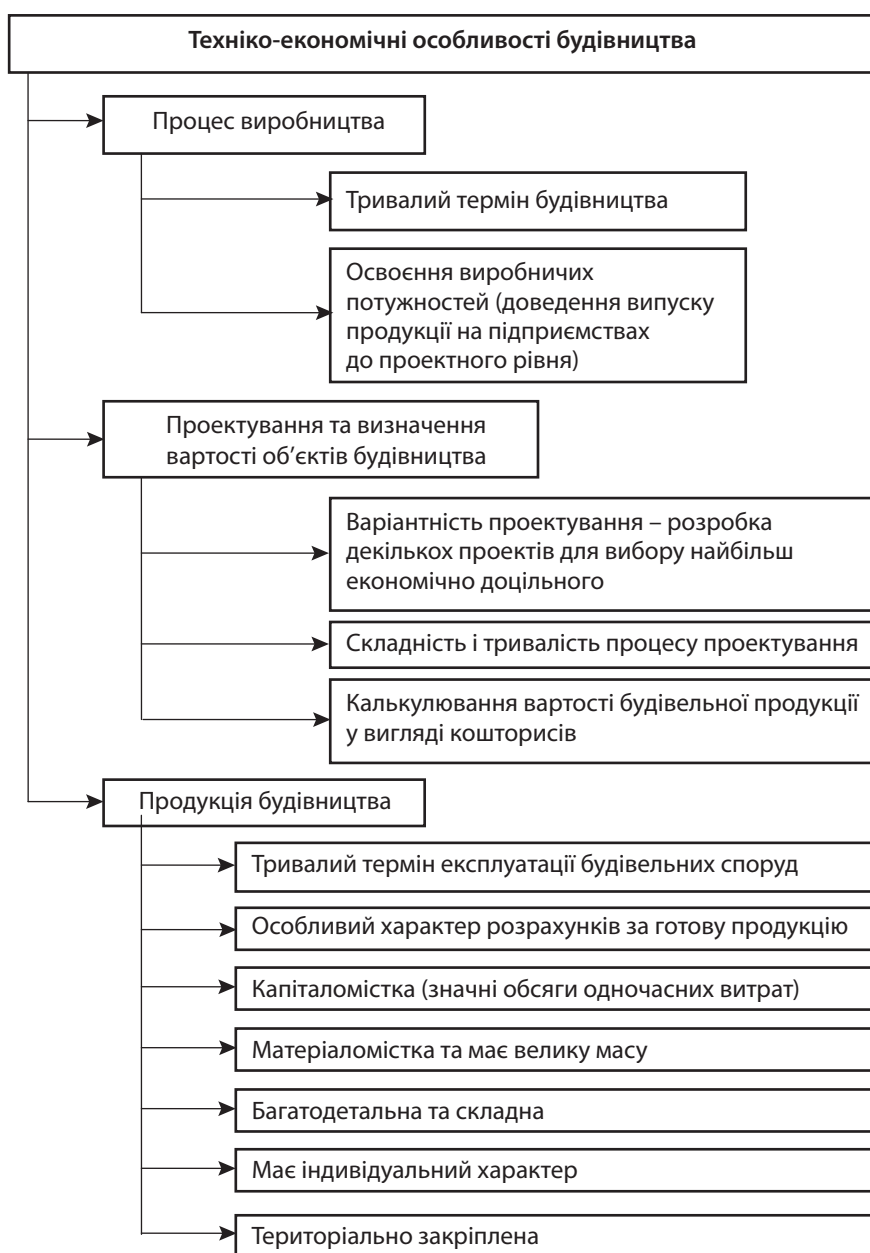

Рис. 1. Особливості будівельного виробництва

Джерело: авторська розробка.

Особливістю будівельного виробництва є також порядок обліку виконаних БМР (готової продукції). Основним моментом у цьому напрямку є те, що продукція будівельного виробництва обліковується за кошторисною вартістю та за фактичною собівартістю. Для виконання таких робіт недостатньо лише бухгалтерських кадрів, тому в обчисленні виконаних будівельних робіт беруть участь фахівці виробничо-технічного відділу. Така особливість відповідно впливає на організацію облікового процесу, що відрізняє процес обліку готової продукції від інших галузей національного господарства.

Організація обліку будівельно-монтажних робіт прямо пропорційно залежить від особливостей будівельного виробництва.

Проект виконання будівельно-монтажних робіт виконується на підставі затвердженого проекту відповідно до державних стандартів, правил і норм фірмою-проектантом. Вартість будівництва встановлюється відповідно до протоколу узгодження вартості послуг з виготовленням робочої документації та договору. Сторони підписують акти виконання робіт, а виконавець виписує замовнику податкову накладну на вартість послуг. Після чого виконавець передає документацію замовнику, і замовник перераховує виконавцю зазначену в договорі суму. На рис. 2 наведено порядок взаємовідносин між замовником і підрядником.

Облік виконаних будівельно-монтажних робіт здійснюється за договорами підряду. Договір на виконання підрядних робіт – будівельний контракт – є основним документом, що забезпечує узгоджену діяльність учасників будівництва. Істотними умовами контракту є предмет договору, строки виконання, обов'язки та відповідальність сторін, вартість робіт і порядок розрахунків із замовниками. Порядок при-

ймання збудованої підрядником споруди наведено на рис. 3.

Приймання збудованої споруди здійснюється таким чином: підрядник передає замовнику «Акт виконаних робіт», а разом із ним видає податкову накладну на суму, що залишилась несплаченою після перерахування всіх авансів. Податкова накладна розноситься замовником в книгу обліку придбання товарів, а відповідна сума ПДВ відноситься до податкового кредиту у зв'язку з тим, що споруда призначена для виробничих потреб. Потім проводиться остаточний розрахунок з підрядником, оплата різниці між фактичною вартістю будівництва відповідно до акта виконаних робіт і сумами, виплаченими в процесі будівництва – авансовими платежами. Потім замовник укладає договір з проектувальником про здійснення авторського нагляду та складання архітектурно-технічного паспорта. Після цього проектувальник видає «Акт виконання робіт зі здійснення авторського нагляду та складання архітектурно-технічного паспорта» замовнику. При отриманні акта відбувається перерахування замовником коштів в оплату послуг проектування, після чого підписується «Акт державної комісії про прийняття в експлуатацію закінченої споруди».

Територіальна роз'єднаність об'єктів будівництва переважно обумовлена децентралізованим порядком управління будівельними підприємствами. Такий порядок характеризується наявністю різноманітних підрозділів – будівельних управлінь, допоміжних і підсобних виробництв, транспортного та енергетичного господарств, управлінь механізації. У багатьох випадках вони враховуються на загальному будівельному балансі.

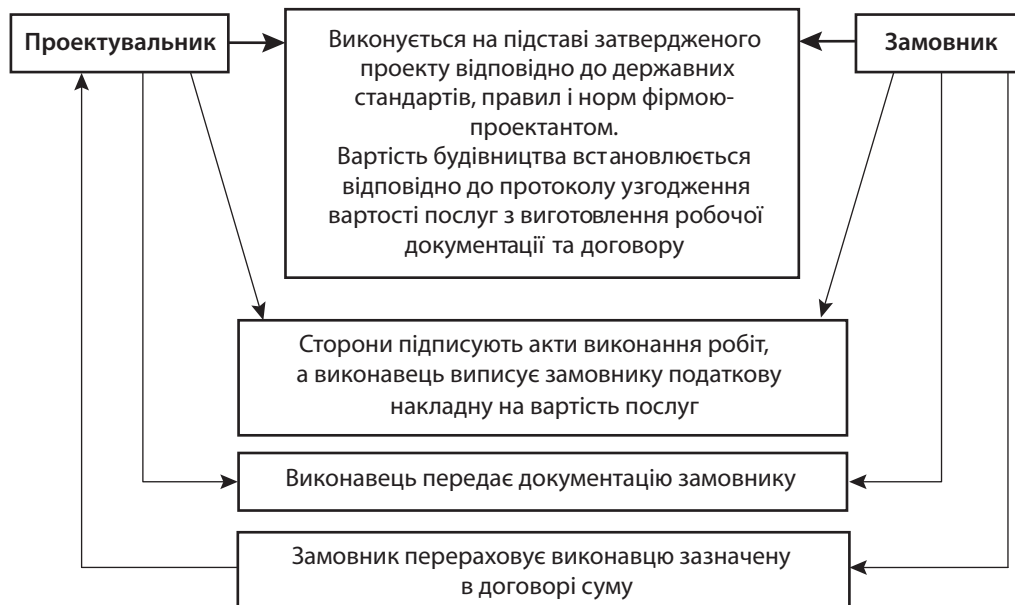

Рис. 2. Складання робочої документації для будівництва

Джерело: авторська розробка.

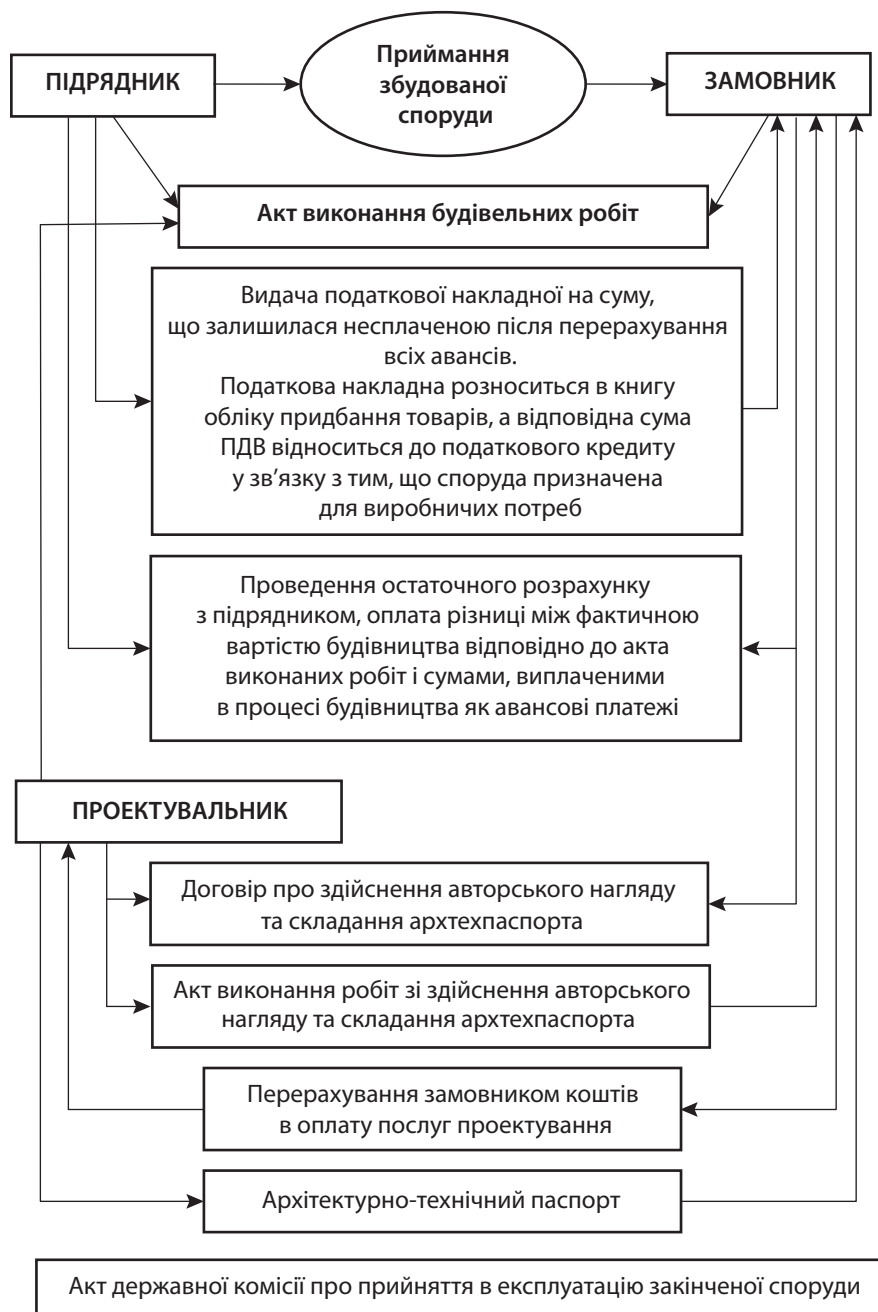

Рис. 3. Порядок приймання збудованої підрядником споруди

Джерело: авторська розробка.

Відокремленість введених у дію об'єктів дозволяє розмежувати за прямою ознакою результати їх реалізації та забезпечити одну з умов впровадження – локалізацію цих результатів за центрами відповідальності.

Будівництво може проводитися підрядним, господарським або змішаним способом. В умовах обмеженості інвестиційних ресурсів та переважного використання власних коштів промислових підприємств на інноваційно-інвестиційні потреби першочергового значення набуває господарський спосіб здійснення капітальних інвестицій.

При господарському способі будівництво здійснюється силами самого підприємства, тобто підприємство,

яке має кошти для капітальних інвестицій, самостійно виконує всі обсяги будівельно-монтажних робіт і зараховує введені в експлуатацію об'єкти до складу своїх основних засобів. При виконанні будівельних робіт господарським способом забудовник повинен мати не тільки дозвіл на будівництво, але і ліцензії. Особливо широке застосування знаходить господарський спосіб при реконструкції, технічному переобладнанні, розширенні та оновленні діючих підприємств.

За будівельними роботами, що виконуються господарським способом, методи перевірки забезпеченості їх проектно-кошторисною документацією є простішими, тому що перевіряються тільки взаємо-

відносини з проектними організаціями. Представник внутрішньогосподарської контрольно-ревізійної служби, перевіряючи виконання графіків надходження технічної документації на будівництво, з'ясовує, чи дотримуються вимоги комплектності документації. Наявність некомплектної документації може бути виявлено при вивченні претензій до проектно організації, а також робочих креслень, що надійшли на будівництво. Ревізор встановлює, що є наслідком неякісної розробки проекту, чи не призвела погана якість проектно документації до подорожчання будівництва, і хто несе відповідальність за допущені перевитрати ресурсів.

Правильність здійснення багатьох господарських операцій не завжди можна перевірити за допомогою прийомів документального контролю. Часто виникає необхідність здійснити перевірку фактичної наявності об'єктів капітальних інвестицій. Контрольні обміри виконаних робіт проводяться безпосередньо на об'єкті.

У бухгалтерському обліку передбачено, що витрати на здійснювані підприємством роботи для підтримання об'єкта в придатному для використання стані, які не призведуть до зростання майбутніх економічних вигод, первинно очікуваних від використання об'єкта, не викликають збільшення балансової вартості основних засобів. За дебетом такі витрати обліковують залежно від функціонального призначення основних засобів на рахунок 23 «Виробництво» або витратних рахунках класу 9, зокрема 91 «Загальновиробничі витрати», 92 «Адміністративні витрати», 93 «Витрати на збут» тощо. За кредитом відображають такі рахунки: 20 «Виробничі запаси», 65 «Розрахунки із страхування», 66 «Розрахунки з оплати праці», а також рахунки 8 класу (якщо підприємство їх використовує).

Витрати з робіт, що спрямовані на будівництво та підвищення техніко-економічних можливостей

об'єкта, які приведуть до зростання майбутніх економічних вигод, первинно очікуваних від використання об'єкта (їх ідентифікують як витрати з поліпшення), потребують збільшення балансової вартості основних засобів.

Для відображення в обліку таких витрат дебетують рахунок 15 «Капітальні інвестиції» та кредитують рахунки залежно від підрядного або господарського способу здійснення будівництва та поліпшення основних засобів. Потім накопичені на рахунок 15 витрати будівництва та з поліпшення капіталізують, тобто переносять у дебет рахунків основних засобів, збільшуючи тим самим їх балансову вартість (рис. 4).

Оскільки бухгалтерський облік витрат з ремонту та поліпшення об'єктів основних засобів залежить від того, відбувається чи не відбувається в результаті таких господарських операцій зміна майбутніх економічних вигод, що очікуються від таких об'єктів, то важливою проблемою є чітка регламентація процесу визначення випадків, коли здійснення того чи іншого виду робіт з ремонту чи поліпшення приводить, а коли не приводить до збільшення таких економічних вигод у перспективі [5, с. 111].

На основі різних видів технічної номенклатури об'єктів розроблено класифікацію об'єктів обліку затрат за відповідними напрямками калькулювання собівартості БМР будівельних організацій, яку наведено на рис. 5.

Відображення затрат будівельних організацій у розрізі аналітичного обліку слід позначати окремими позиціями та групувати відповідно до основних напрямків робіт: земельні, штукатурні, монтаж обладнання, будівельні тощо. Розмежування об'єктів аналітичного обліку відбувається за їх номенклатурою, яка являє собою затверджений перелік споруджених об'єктів. Таким чином, облік витрат у будівельному виробництві організовано на основі технічної та облікової номенклатури об'єктів будівництва.

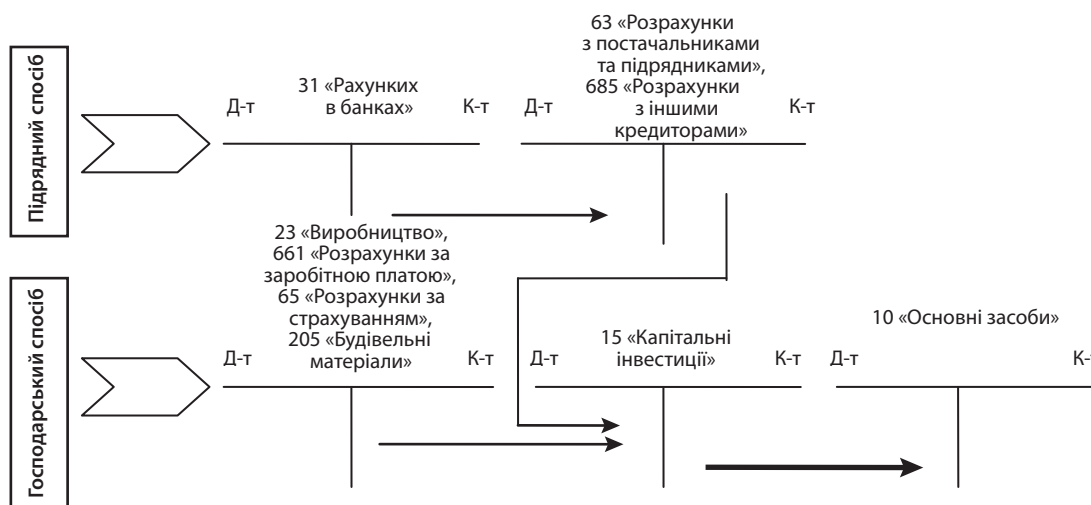

Рис. 4. Методика обліку витрат з будівництва та поліпшення основних засобів за способами здійснення [6]

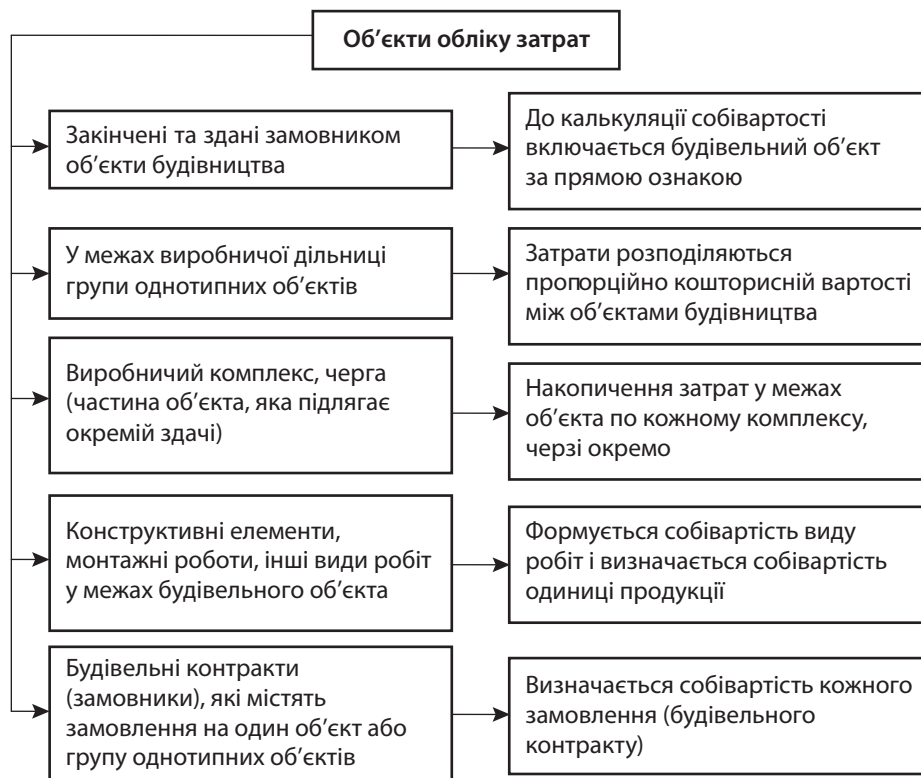

Рис. 5. Класифікація об'єктів обліку затрат за напрямками калькулювання собівартості БМР будівельних організацій

Джерело: авторська розробка.

Слід зазначити, що організація обліку затрат прямо пропорційно залежить від технічної номенклатури об'єктів, але підприємство обирає свій напрямок аналітичного обліку, який обґрунтовується в наказі про облікову політику підприємства.

ВИСНОВКИ

Отже, будівельна галузь має певні особливості, які притаманні тільки їй, а саме: процес виробництва має тривалий термін будівництва, а готова продукція повинна відповідати проектному рівню вимог замовника; процес проектування передбачає розгляд різних варіантів для вибору найбільш економічно доцільного; наявність кошторисів у вигляді калькуляції вартості будівельної продукції; продукція будівництва має тривалий термін експлуатації, капіталомістка, матеріаломістка, багатодетальна та складна, має індивідуальний характер, масштабна за обсягом, територіально закріплена, має особливий характер розрахунків за готову продукцію; порядок формування договірної ціни на виконання БМР має ряд етапів, до складу яких входить кошторисна вартість БМР, що підлягає виконанню генеральним підрядником відповідно до контракту.

Через усунення протиріч і посилення узгодженості між обліковою та контрольною роботою підвищиться обґрунтованість цін на будівельну продукцію промислового призначення, буде розв'язано низку

проблем, пов'язаних з правильністю відображення первісної вартості капітальних об'єктів після їх добудови, дообладнання та реконструкції, зросте надійність та якість збудованих об'єктів, в які інвестовано кошти, та поліпшиться фінансова дисципліна в інвестиційно-будівельній сфері.

Найважливішими напрямками розв'язання накопичених проблем і вдосконалення бухгалтерського обліку та контролю БМР будівельних підприємств є: доопрацювання нормативно-правових актів, що регулюють бухгалтерський і податковий облік у частині розкриття понять «будівельно-монтажні роботи», «поліпшення», «ремонт», і наведення єдиної обґрунтованої класифікації їх видів, що сприятиме адекватному поданню інформації про БМР і більш повному забезпеченню інформаційних потреб контролю; визначення основних рахунків та методичних рекомендацій з обліку та контролю БМР, особливо з урахуванням видів будівництва та поліпшення, що дозволить уникати можливих помилкових бухгалтерських записів і полегшити формування інформаційного забезпечення процесу будівництва.

Розглянуті обліково-контрольні проблеми БМР і запропоновані рекомендації щодо їх вирішення створюють базу для продовження досліджень в напрямку подальшого вдосконалення методики та організації бухгалтерського обліку та контролю господарської діяльності будівельних підприємств. ■

ЛІТЕРАТУРА

1. **Бондар М. І.** Інвестиційна діяльність: методика та організація обліку і контролю : монографія. Київ : КНЕУ, 2008. 315 с.
2. Організація бухгалтерського обліку : підручник / за ред. проф. Ф. Ф. Бутинця. 3-тє вид., доп. і перероб. Житомир : ПП «Рута», 2002. 592 с.
3. **Голов С. Ф., Костюченко В. М.** Бухгалтерський облік та фінансова звітність за міжнародними стандартами : практ. посіб. Київ : Лібра, 2004. 880 с.
4. **Грицишен Д. О.** Обліково-аналітичне забезпечення управління економіко-екологічною безпекою підприємств : монографія. Житомир : ЖДТУ, 2015. 450 с.
5. **Дьба В. М.** Облік та аналіз необоротних активів : монографія. Київ : КНЕУ, 2008. 288 с.
6. **Ізмайлов Я. О.** Бухгалтерський облік та аналіз господарської діяльності підприємств в умовах інвестиційно-інноваційного розвитку економіки України : дис. ... д-ра екон. наук : 08.00.09. Житомир, 2018. 555 с.
7. **Ізмайлов Я. О.** Вдосконалення обліку та аналізу витрат з поліпшення і ремонтів основних засобів в системі господарської діяльності підприємств. *Бухгалтерський облік і аудит*. 2016. № 9. С. 15–24.
8. **Кужельний М. В., Левицька С. О.** Організація обліку : підручник. Київ : Центр навчальної літератури, 2010. 352 с.
9. **Свірко С. В.** Бухгалтерський облік у бюджетних установах: методологія та організація : монографія. Київ : КНЕУ, 2006. 244 с.

Науковий керівник – Осмятченко В. О., доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри податкової політики Університету державної фіскальної служби України (м. Ірпінь)

REFERENCES

- Bondar, M. I. *Investytsiina diialnist: metodyka ta orhanizatsiia obliku i kontroliu* [Investment Activities: Methodology and Organization of Accounting and Control]. Kyiv: KNEU, 2008.
- Dyba, V. M. *Oblik ta analiz neoborotnykh aktiviv* [Accounting and Analysis of Fixed Assets]. Kyiv: KNEU, 2008.
- Holov, S. F., and Kostiuchenko, V. M. *Bukhhalterskyi oblik ta finansova zvitnist za mizhnarodnymy standartamy* [Accounting and Financial Reporting by International Standards]. Kyiv: Libra, 2004.
- Hrytsyshen, D. O. *Oblikovo-analitychne zabezpechennia upravlinnia ekonomiko-ekolohichnoiu bezpekoiu pidpriemstv* [Accounting and Analytical Support of Economic and Environmental Safety of Enterprises]. Zhytomyr: ZhDTU, 2015.
- Izmailov, Ya. O. "Bukhhalterskyi oblik ta analiz hospodarskoi diialnosti pidpriemstv v umovakh investytsiino-innovatsiinoho rozvytku ekonomiky Ukrainy" [Accounting and Analysis of Economic Activity of Enterprises in Terms of Investment and Innovation Development of the Ukrainian Economy]: *dys. ... d-ra ekon. nauk : 08.00.09*, 2018.
- Izmailov, Ya. O. "Vdoskonalennia obliku ta analizu vytrat z polipshennia i remontiv osnovnykh zasobiv v systemi hospodarskoi diialnosti pidpriemstv" [Improvement of Accounting and Analysis of Expenses for Improvement and Repair of Fixed Assets in the System of Economic Activity of Enterprises]. *Bukhhalterskyi oblik i audyt*, no. 9 (2016): 15-24.
- Kuzhelnyi, M. V., and Levytska, S. O. *Orhanizatsiia obliku* [Accounting Organization]. Kyiv: Tsentri navchalnoi literatury, 2010.
- Orhanizatsiia bukhhalterskoho obliku* [Organization of Accounting]. Zhytomyr: PP «Ruta», 2002.
- Svirko, S. V. *Bukhhalterskyi oblik u biudzhetykh ustanovakh: metodolohiia ta orhanizatsiia* [Accounting in Budgetary Institutions: Methodology and Organization]. Kyiv: KNEU, 2006.